



Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 732/24
24.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Снежане Илић и судије Весне Вулевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „АУДИО ПЛАНЕТА“ д.о.о. у стечају Београд, ул. Савски насип бр. 9а, чији је пуномоћник Жељко Трлаковић, адвокат из, против туженог „ALTA RAY GROUP“ д.о.о. Београд, ул. Угриновачка бр. 212, чији је пуномоћник Тамара Ковачевић, адвокат из, ради накнаде штете, вредност предмета спора 985.340,91 динар, одлучујући по жалби туженог, изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду П 4354/21 од 11.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2024. године донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду П 4354/21 од 11.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 4354/21 од 11.10.2023. године у ставу I изреке одбијен је приговор литиспенденције изјављен од стране туженог. У ставу II изреке одбијен је предлог туженог за прекид поступка. У ставу III изреке тужени је обавезан да тужиоцу исплати износ од 985.340,91 динар са законском затезном каматом на износе појединачно одређене као у овом ставу изреке. У ставу IV изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 211.624,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде благовремену и дозвољену жалбу изјавио је тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, посебно указујући на битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона парничном поступку. Навео је да је првостепени суд погрешно применио Закон о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, јер је претходно утврдио да се имају применити само одредбе Закона о стечају, по којима је обавеза стечајног управника тужиоца била да о отварању стечајног поступка обавести своје дужнике заложеног потраживања. Предложио је да другостепени суд преиначи побијану одлуку и одбије тужбени захтев или да исту укине и врати предмет на поновни поступак и одлучивање.

Испитујући правилност и законитост побијане пресуде, на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба туженог неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1-3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, па ни битне повреде из тачке 12. истог члана, на коју се жалбом туженог неосновано указује.

Жалбене наводе којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и на повреде одредаба поступка из чл. 374. став 1. Закона о парничном поступку, другостепени суд није ценио, јер се ради о недозвољеним жалбеним разлозима у спору мале вредности. Према чл. 479. став 1. Закона о парничном поступку, пресуда донета у парници о спору мале вредности може се побијати због битних повреда одредаба поступка из чл. 374. став 2. Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права.

Предмет тужбеног захтева је новчано потраживање тужиоца у износу од 985.340,91 динара са законском затезном каматом почев од уплате сваког појединачног износа па до исплате.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у пословном односу по основу седам уговора о позајмици, закључених током 2018. године, по основу којих се тужени као зајмодавац обавезао да одобри тужиоцу као зајмопримцу зајмове у укупном износу од 76.000.000,00 динара, док се тужилац као зајмопримац, обавезао да примљени износ враћа у 12 једнаких месечних рата. На основу наведених уговора о позајмици, тужилац и тужени су закључили и седам уговора о залози, ради конституисања заложног права у корист туженог као зајмодавца на потраживањима која је тужилац као зајмопримац имао према трећим лицима. На основу уговора о залози, решењима АПР-а уписано је заложно право на потраживањима тужиоца, исказаним у спецификацијама потраживања на основу административних забрана, који чине саставне делове закључених уговора о залози. Над тужиоцем је решењем Привредног суда у Београду Ст 178/2019 од 22.08.2019. године покренут стечајни поступак. Тужени је и након отварања стечајног поступка над тужиоцем, наставио да прима уплате од трећих лица по напред наведеним основима, па је тужилац дописом, послатим туженом путем поште дана 16.01.2021. године, захтевао од туженог повраћај новчаних средстава на име износа примљених након отварања стечајног поступка над тужиоцем у укупном износу од 779.610,33 динара.

Из садржине налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, првостепени суд је утврдио да је износ новчаних средстава који је уплаћен од стране трећих лица по предметним уговорима о залози у периоду од 22.08.2019. године (као дана отварања стечаја над тужиоцем) па до дана вештачења, укупно 985.340,91 динар.

Првостепени суд је одбио приговор литистпенденције, налазећи да у предмету Привредног суда у Београду П 5559/2020 не постоји истоветност тужбеног захтева. Такође, одбио је и предлог туженог за прекид овог поступка, образлажући да одлука о основаности захтева туженог за утврђење оспореног потраживања из уговора о позајмици, које је било предмет спора у парници П 5559/2020, не представља претходно питање за одлуку у овом поступку.

Оценом изведених доказа, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев основан. Образложио је да се у складу са одредбом члана 8. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар, у случају стечајног поступка над имовином залогодавца, на намирење из вредности предмета заложног права примењују правила закона којим се уређује стечај. Како је тужени имао право залог на потраживањима тужиоца, које је уписано у регистар залогне, у складу са чланом 49. став

1. Закона о стечају, тужени је од дана отварања стечајног поступка над тужиоцем, своје право из уговора о залози могао остваривати искључиво у стечајном поступку, сагласно члану 80. став 2. Закона о стечају. Првостепени суд закључује да тужени није имао право да задржи њему уплаћене износе од стране дужника заложеног потраживања, а које уплате укупно износе 985.340,91 динар. Сагласно одредби члана 11. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар, на туженом је била обавеза да дужницима заложеног потраживања да упутство да плаћања врше тужиоцу након отварања стечајног поступка над тужиоцем, што тужени није учинио. Стога је тужбени захтев усвојио, претходно одбивши приговор литиспенденције и предлог за прекид поступка.

Правилно је првостепени суд одбио приговор литиспенденције, јер у парници на коју је тужени указивао не постоји истоветност тужбеног захтева са тужбеним захтевом у овој парници. У поступку Привредног суда у Београду П 5559/20 тужени је тражио утврђење оспореног потраживања према тужиоцу у укупном износу од 41.819.369,29 динара, док је у овом поступку тужилац тражио да се обавезе тужени на плаћање износа од 985.340,91 динара по основу враћања стеченог без основа, па произлази да не постоји истоветност тужбених захтева, а парница се води између истих странака, али са различитим процесним позицијама.

Правилна је одлука првостепеног суда којом је одбијен предлог туженог за прекид поступка у овој правној ствари до окончања парничног поступка пред првостепеним судом П 5999/20, с обзиром на то да одлука о тужбеном захтеву за утврђење оспореног потраживања туженог из уговора о позајмици не представља претходно питање за одлуку у овом поступку.

На утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев усвојио. По основу закључених уговора о позајмици, тужени је као зајмодавац одобрио тужиоцу као зајмопримцу зајмове, а тужилац се обавезао да примљени износ врати. По основу уговора о позајмици, тужилац и тужени су закључили и уговоре о залози, ради конституисања заложног права у корист туженог на потраживањима која је тужилац имао према трећим лицима. По основу ових правних послова, трећа лица су вршила своје обавезе према тужиоцу измиривала уплатама у корист рачуна туженог, као заложног повериоца. Међутим, како је над тужиоцем, решењем Привредног суда у Београду Ст 178/2019 од 22.08.2019. године отворен поступак стечаја, то се у складу са одредбом члана 8. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар, на намирење потраживања туженог из вредности предмета заложног права од дана отварања стечаја, примењују правила Закона о стечају. То значи да је од дана отварања стечајног поступка над тужиоцем, тужени своје потраживање могао намирити само у стечајном поступку, подношењем пријаве стечајног, односно разлучног потраживања, те да није било основа да своје потраживање намирује наплатом заложеног потраживања. Сагласно одредби члана 49. и члана 80. став 2. Закона о стечају, отварањем стечајног поступка разлучно право, међу која спада и залога на потраживању, остварује се искључиво у стечајном поступку, осим у случају доношења одлуке о укидању забране извршења и намирења у складу са законом, а која одлука у стечајном поступку над тужиоцем није донета. Како је тужени и након отварања стечајног поступка над тужиоцем наставио да наплаћује заложено потраживање, супротно императивним законским одредбама Закона о стечају, нема право да задржи уплаћене износе од стране дужника заложеног потраживања и дужан је исте вратити тужиоцу.

Жалбени наводи туженог да је обавеза стечајног управника била да обавести дужнике о отварању стечајног поступка, тачни су под претпоставком расположивости података и документације о дужницима, али без утицаја на правилност побијане одлуке.

Поред стечајног управника тужиоца, као заложног дужника, ову обавезу је имао и тужени као заложни поверилац, имајући у виду одредбе чл. 11. ст. 3. Закона о заложном праву на покретним стварима и правима уписаним у регистар, које прописују обавезу дужника заложеног потраживања да дуг испуне само заложном повериоцу, осим ако заложни поверилац не да другачија упутства. Стога је обавеза туженог, који је био упознат са отварањем стечаја над тужиоцем, обзиром да је и сам поднео пријаву потраживања у стечајном поступку, била да одговарајућа упутства да заложним дужницима, јер сагласно наведеној законској одредби, обавештење стечајног управника тужиоца не би могло имати обавезујуће дејство у односу на дужнике заложеног потраживања.

Правилно је првостепени суд применио чл. 277. и 214. Закона о облигационим односима, када је туженог обавезао да тужиоцу исплати законску затезну камату на појединачне износе од дана пријема уплата трећих лица до исплате, јер се на новчани износ стечајног без основа камата плаћа од дана стицања, а тужени је био несавестан, будући да је за отварање стечајног поступка над тужиоцем знао.

Жалбени наводи туженог да је утврђена ништавост уговора о залози и да је првостепени суд требало да изврши увиду у списе предмета Привредног суда у Београду П 5609/20, представљају нове наводе, обзиром да тужени у току парничног поступка исте није истицао, нити ставио овакав доказни предлог. Исте другостепени суд није ценио, јер тужени није учинио вероватним да ове чињенице није могао изнети до закључења главне расправе без своје кривице, што је била његова обавеза према члану 372. Закона о парничном поступку.

Ово су разлози због којих је првостепена одлука потврђена.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка донета на основу одредаба члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, према важећој Таксеној и Адвокатској тарифи.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

ТВ/ЈН/МС

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с. р.

Тачност отправка оверава
Управитељ писарнице

Срђан Никић